

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 76/2020-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. marca 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 46/2018 z 13. novembra 2018, uznesením Okresného súdu Komárno sp. zn. 3 T 109/2018 z 23. mája 2019 a uzneseniami Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tos 41/2019 z 11. júna 2019, sp. zn. 4 Nto 9/2019 z 24. júla 2019 a sp. zn. 4 Ntro 1/2019 z 24. júla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Tdo 46/2018 z 13. novembra 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), uznesením Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 109/2018 z 23. mája 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tos 41/2019 z 11. júna 2019. Dňa 31. júla 2019 bolo ústavnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „*Doplnenie sťažnosti zo dňa 17. 7. 2019*“, v ktorom rozšíril okruh namietaných rozhodnutí všeobecných súdov aj o uznesenia krajského súdu z 24. júla 2019 vydané v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Nto 9/2019 a sp. zn. 4 Ntro 1/2019.

2. V zmysle čl. X bodu 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 zo 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola vec sťažovateľa 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duřovi, ktorý je v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce členom štvrtého senátu ústavného súdu.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 97/2015 zo 7. septembra 2017 uznaný za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby vo viacčinnom súbehu s pokračovacím prečinom nebezpečného vyhrážania, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 14 rokov. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 To 88/2017 z 19. decembra 2017 na podklade odvolania sťažovateľa zrušil rozsudok prvostupňového súdu zo 7. septembra 2017 vo výroku o treste a sťažovateľovi uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov. Na základe dovolania sťažovateľa najvyšší súd (napadnutým) rozsudkom sp. zn. 4 Tdo 46/2018 z 13. novembra 2018

- rozhodol, že rozsudkom krajského súdu z 19. decembra 2017 bol porušený zákon v neprospech sťažovateľa,

- označené rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj odsudzujúci rozsudok súdu prvého stupňa zo 7. septembra 2017 zrušil a okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol,

- sťažovateľa podľa § 380 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzal do väzby, ktorú nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

4. V priebehu konania pred súdom prvého stupňa (po vrátení veci dovolacím súdom vedeného pod sp. zn. 3 T 109/2018, pozn.) sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 15. mája 2019 požiadal o prepustenie z väzby na slobodu. Okresný súd (napadnutým) uznesením sp. zn. 3 T 109/2018 z 23. mája 2019 žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol. Sťažnosť sťažovateľa proti označenému uzneseniu súdu prvého stupňa krajský súd (napadnutým) uznesením sp. zn. 4 Tos 41/2019 z 11. júna 2019 ako nedôvodnú zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

5. Podaním z 20. júna 2019 sťažovateľ navrhol, aby podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku bola jeho vec odňatá okresnému súdu a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa. O uvedenom návrhu rozhodol krajský súd (napadnutým) uznesením sp. zn. 4 Nto 9/2019 z 24. júla 2019 tak, že trestná vec sťažovateľa sa okresnému súdu neodníma.

6. Podaním z 20. júna 2019 sťažovateľ tiež podal podnet, ktorý bol podľa jeho obsahu posúdený ako sťažnosť pre nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, ktorú krajský súd (napadnutým) uznesením sp. zn. 4 Ntro 1/2019 z 24. júla 2019 podľa § 55 ods. 5 písm. a) Trestného poriadku zamietol.

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu namieta, že všeobecné súdy sa pri rozhodovaní o jeho väzbe (t. j. pri jeho vzatí do väzby, ako aj pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, pozn.) nezaoberali „*zásadnou otázkou dôvodnosti jeho držania vo väzbe a to z hľadiska časového*“. V tejto súvislosti poukazuje na to, že do väzby bol (v pôvodnom konaní pred zrušením meritórnych rozhodnutí dovolacím súdom, pozn.) vzatý už v januári 2015. Podľa sťažovateľa súdy „*umelo predlžujú*“ jeho väzbu a jej ďalšie trvanie odôvodňujú skutočnosťami, ktoré podľa neho boli v konaní vo veci samej „*dávno vyvrátené*“, resp. „*oslabené*“.

7.1 Vo vzťahu k napadnutým uzneseniam krajského súdu, ktorými bolo rozhodnuté o jeho návrhu na prikázanie veci inému súdu, resp. o jeho sťažnosti pre nečinnosť okresného súdu, sťažovateľ (v podstate) uvádza, že tieto rozhodnutia nadriadeného súdu sú nepreskúmateľné, keďže neobsahujú riadne odôvodnenie, ktoré by dávalo odpovede na ním vznesené námietky.

8. Z ústavnej sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľ sa domáha
- vyslovenia porušenia svojich práv označených v záhlaví tohto uznesenia, ku ktorému malo dôjsť tam označenými rozhodnutiami všeobecných súdov v jeho veci,
  - zrušenia napadnutého uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 Tos 41/2019 z 11. júna 2019, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3 T 109/2018 z 23. mája 2019 o zamietnutí jeho žiadosti na prepustenie z väzby,
  - prepustenia z väzby na slobodu,
  - priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 5 000 € a
  - ustanovenia advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Relevantné ustanovenia právnych predpisov

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

14. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 2 listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

15. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 8 ods. 5 listiny do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

19. Podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

20. Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhovie, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

21. Podľa § 83 ods. 1 Trestného poriadku proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť. Sťažnosť nie je prípustná, ak o väzbe rozhoduje odvolací súd alebo dovolací súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

22. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

23. Podľa § 380 ods. 3 Trestného poriadku dĺžka trvania väzby podľa odseku 1 alebo 2 sa posudzuje samostatne a nezávisle od väzby v pôvodnom konaní.

24. Podľa § 77 ods. 3 Trestného poriadku dĺžka trvania väzby, o ktorej bolo rozhodnuté v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch podľa § 380 ods. 2 alebo § 403, sa posudzuje samostatne a nezávisle od dĺžky trvania väzby v pôvodnom konaní.

25. Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

26. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k priesťahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k priesťahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

27. Podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku o sťažnosti pre nečinnosť uvedenej v odseku 3 musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci. Ak

- a) zo strany súdu nedošlo k priesťahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne,
- b) je sťažnosť pre nečinnosť opodstatnená, nadriadený súd určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

28. Sťažovateľ v posudzovanej veci namieta, že k porušeniu jeho v ústavnej sťažnosti označených práv došlo (aj) napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 46/2018 z 13. novembra 2018, ktorým bol po zrušení odsudzujúceho rozsudku prvostupňového súdu a naň nadväzujúceho rozsudku odvolacieho krajského súdu vzatý do väzby podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

29. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ označené rozhodnutie dovolacieho súdu už napadol ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. marca 2019, ktorá bola uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 169/2019 z 24. apríla 2019 (právoplatným 29. mája 2019, pozn.) odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podaná.

30. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa v tejto časti je z dôvodu existencie prekážky právoplatne rozhodnutej veci neprípustná [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že hoci predchádzajúca ústavná sťažnosť sťažovateľa smerujúca proti tomu istému rozhodnutiu všeobecného súdu bola odmietnutá pre nedostatok podmienky konania (zmeškanie zákonom ustanovenej lehoty na podanie návrhu), z podstaty veci vyplýva, že táto procesná podmienka prípustnosti ústavnej sťažnosti už nemohla byť (ani) pri opakovanej (neskoršej) ústavnej sťažnosti splnená, a preto nie je (a nemôže byť) naplnená výnimka ustanovená v § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, že návrh nie je neprípustný, ak v tej istej veci bolo skorším rozhodnutím rozhodované len o podmienkach konania a (zároveň) v ďalšom (neskoršom) návrhu týkajúcom sa tej istej veci už tieto podmienky konania boli splnené.

31. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

III.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením okresného súdu

32. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho práv garantovaných ústavou, listinou a dohovorom, ku ktorému malo dôjsť napadnutým uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 109/2018 z 23. mája 2019, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ústavný súd poukazuje na to, že z (už citovaného) čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva rozdelenie systému ústavnej ochrany základných práv a slobôd medzi

všeobecné súdy a ústavný súd, právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Podstata a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

33. Z § 83 ods. 1 Trestného poriadku (citovaného v časti II tohto uznesenia, pozn.) vyplýva, že sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu okresného súdu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby mal právo podať sťažnosť ako riadny opravný prostriedok (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd (čo aj svojím napadnutým uznesením sp. zn. 4 Tos 41/2019 z 11. júna 2019 urobil). Právomoc krajského súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu tak za daných okolností vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať označené rozhodnutie prvostupňového súdu.

34. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

III.3 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 41/2019 z 11. júna 2019

35. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich práv aj napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 41/2019 z 11. júna 2019, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3 T 109/2018 z 23. mája 2019 o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Kľúčovou výhradou

sťažovateľa je jeho námietka, že krajský súd neprihliadol na celkovú dĺžku trestného konania a s tým súvisiacu neprimeranú dĺžku jeho väzobného stíhania.

36. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

37. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňované a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

38. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľom označenými základnými právami podľa ústavy a listiny, resp. právami podľa dohovoru. Napriek v časti III.2 tohto uznesenia konštatovanému nedostatku právomoci na rozhodnutie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho v ústavnej sťažnosti označených práv napadnutým uznesením okresného súdu ústavný súd v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti vzal pri posudzovaní namietaného porušenia práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu do úvahy aj obsah napadnutého uznesenia okresného súdu, keďže napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu a napadnuté rozhodnutie krajského súdu o uplatnenom opravnom prostriedku (sťažnosti, pozn.) tvoria z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

39. Krajský súd zamietnutie sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odôvodnil v podstate tým, že sa stotožnil so závermi prvostupňového súdu o (pretrvávajúcej) existencii dôvodov tzv. preventívnej väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a na druhej strane o neexistencii dôvodov na nahradenie jeho väzby písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka. Podľa krajského súdu závery okresného súdu neboli v rozpore so zákonom ani „*so zásadami logického myslenia a uvažovania*“.

40. Okresný súd v napadnutom uznesení, reagujúc na námietku sťažovateľa o neprimeranej dĺžke trestného konania, poukázal na potrebu vykonania ďalšieho dokazovania, ktorá vyplynula zo zrušujúceho rozsudku (dovolacieho) najvyššieho súdu, ako aj na zmenu zákonného sudcu vo veci sťažovateľa spôsobenú dlhodobou neprítomnosťou pôvodného zákonného sudcu (predsedu senátu, pozn.). Súd prvého stupňa v reakcii na argumentáciu sťažovateľa tiež uviedol, že charakterové vlastnosti poškodenej sú pri rozhodovaní o väzbe irelevantné. Záver o pretrvávajúcom dôvode tzv. preventívnej väzby sťažovateľa odôvodnil okresný súd v napadnutom uznesení najmä takto:

„Doposiaľ zistené skutočnosti a okolnosti naďalej nasvedčujú tomu, že skutky pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie a podaná obžaloba boli spáchané, majú znaky trestných činov, pre ktoré bolo toto trestné stíhanie začaté, naďalej existujú dôvody na podozrenie, že tieto skutky spáchal obžalovaný, pričom z okolností a skutočností, ktoré uviedol Okresný súd Komárno vo svojich uzneseniach sp. zn. 11Tp/1/2015 zo dňa 15. 1. 2015, sp. zn. 11 Tp/6/2015 zo dňa 9. 4. 2015, sp. zn. 11 Tp/9/2015 zo dňa 4. 6. 2015, sp. zn. 11 Tp/11/2015 zo dňa 9. 7. 2015, sp. zn. 3 T/97/2015 zo dňa 24. 9. 2015, sp. zn. 3 T/97/2015 zo dňa 9. 2. 2017, Krajský súd v Nitre v uzneseniach sp. zn. 1 Tpo/6/2015 zo dňa 27. 1. 2015, sp. zn. 1 Tpo/29/2015 zo dňa 23. 4. 2015, sp. zn. 1 Tpo/42/2015 zo dňa 23. 6. 2015, sp. zn. 1 Tpo/48/2015 zo dňa 30. 7. 2015, sp. zn. 4 Tos/103/2015 zo dňa 5. 10. 2015, sp. zn. 4 Tos/24/2017 zo dňa 9. 3. 2017, sp. zn. 4 Tos/20/2019 zo dňa 28. 3. 2019, keď sa naposledy rozhodovalo vo veci väzby obžalovaného... (kde sa rozhodovalo o rovnakých žiadostiach obžalovaného založených vo svojej podstate na tých istých dôvodoch a tvrdeniach obžalovaného ako v tomto rozhodnutí) a ktorých existencia ani toho času nepominula, naďalej vyplýva a pretrváva dôvodná obava, že by obžalovaný v prípade jeho prepustenia na slobodu mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti alebo realizovať svoje vyhrážky. Zároveň od toho času až doposiaľ nevyšla najavo žiadna taká nová skutočnosť, ktorá by túto obavu oslabovala alebo vyvracala... Rovnako nebola zistená ani žiadna skutočnosť s ohľadom na osobu obžalovaného a povahu prejednávaného prípadu, ktorá by odôvodňovala záver, že písomný sľub obžalovaného alebo probačný dohľad nad jeho osobou, by boli spôsobilé nahradiť väzbu a dosiahnuť jej účel u obžalovaného aj bez jej výkonu.“

41. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti, ako aj k nej priloženej dokumentácie dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti, svojvôle alebo arbitrárnosti. Hoci označené rozhodnutie sťažnostného súdu obsahuje len stručné odôvodnenie, v spojení s procesne bezprostredne mu predchádzajúcim napadnutým uznesením okresného súdu, na ktoré v podstatnom odkazuje a s ktorým z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany tvorí jeden celok, podľa názoru ústavného súdu ústavne udržateľným spôsobom objasňuje relevantné skutočnosti odôvodňujúce právny záver o pretrvávajúcom naplnení formálnych

i materiálnych podmienok tzv. preventívnej väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Uvedený záver v okolnostiach posudzovanej veci pritom nemožno hodnotiť ako taký, ktorý by popieral zmysel a účel vo veci aplikovaných právnych noriem.

42. Vo vzťahu ku kľúčovej výhrade sťažovateľa, že jeho väzobné stíhanie trvá neprimerane dlho, ústavný súd poukazuje na to, že maximálnu prípustnú (celkovú) lehotu väzby ustanovuje § 76 ods. 6 Trestného poriadku [v prípade zločinu, pre ktorý je stíhaný aj sťažovateľ, je to podľa § 76 ods. 6 písm. b) Trestného poriadku tridsaťšesť mesiacov, pozn.]. V prípade, že o väzbe rozhodol dovolací súd podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku (ako aj v prípade sťažovateľa), sa pritom podľa § 380 ods. 3 a § 77 ods. 3 Trestného poriadku táto celková lehota väzby posudzuje samostatne a nezávisle od dĺžky trvania väzby v pôvodnom konaní. V tejto súvislosti preto neobstojí argumentácia sťažovateľa, že je vo väzbe od 15. januára 2015 (do ktorej bol vzatý v pôvodnom konaní), keďže do väzby, o ktorej bolo rozhodované aj napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 41/2019 z 11. júna 2019, bol vzatý (až) rozsudkom dovolacieho najvyššieho súdu z 13. novembra 2018, a pritom do celkovej lehoty tejto väzby nemožno započítať čas, ktorý sťažovateľ strávil vo väzbe v pôvodnom konaní (m. m. II. ÚS 572/2016). V okolnostiach posudzovanej veci bol potom vo vzťahu k trvaniu sťažovateľom aktuálne vykonávanej väzby rozhodujúci záver okresného súdu vyslovený v jeho napadnutom uznesení, že v tom čase neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by oslabovali dôvodnosť (ďalšieho) väzobného stíhania sťažovateľa, resp. ktoré by umožňovali nahradenie jeho väzby niektorým z na to určených inštitútov podľa § 80 Trestného poriadku. Možno teda uzavrieť, že krajský súd i okresný súd vo veci sťažovateľa vychádzali z ústavne akceptovateľnej premisy, že dĺžka trvania väzby za súčasného zachovania jej celkovej lehoty sama osebe (bez existencie iných relevantných skutočností) nemohla byť dôvodom na prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu.

43. Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje také ústavne relevantné nedostatky, na základe ktorých by po prípadnom prijatí tejto časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv, a preto ústavnú sťažnosť

sťažovateľa v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv uzneseniami krajského súdu sp. zn. 4 Nto 9/2019 a sp. zn. 4 Ntro 1/2019 z 24. júla 2019

44. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti napokon namieta, že k porušeniu ním označených práv došlo aj uznesením sp. zn. 4 Nto 9/2019 z 24. júla 2019, ktorým krajský súd o návrhu sťažovateľa na postup podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol tak, že trestnú vec sťažovateľa okresnému súdu neodníma, a uznesením sp. zn. 4 Ntro 1/2019 z 24. júla 2019, ktorým krajský súd podľa § 55 ods. 5 písm. a) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa pre nečinnosť okresného súdu.

45. Krajský súd v uznesení sp. zn. 4 Nto 9/2019 z 24. júla 2019 okrem iného poukázal na to, že dôvodom na odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa môže byť okrem vylúčenia všetkých sudcov daného súdu z rozhodovania aj uskutočnenie spoločného konania (ak boli podané na toho istého obvineného obžaloby na rôznych súdoch), ďalej skutočnosť, že poškodeným alebo blízkou osobou vo vzťahu k obvinenému je sudca alebo iný zamestnanec súdu (na ktorom bola podaná obžaloba), alebo tiež skutočnosť, že väčšina svedkov, ktorých treba v konaní vypočuť, má bydlisko v obvode iného, vzdialeného súdu a delegáciou veci by tak došlo k zrýchleniu a zhospodárneniu konania.

Vychádzajúc aj z vyjadrení zákonného sudcu (predsedu senátu) a ostatných sudcov okresného súdu, následne krajský súd skonštatoval, že „z návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie prejednávanej veci a ani zo spisu nevyplývajú... žiadne také skutočnosti a okolnosti, ktoré by mohli spôsobiť vylúčenie čo len jedného, nie to ešte všetkých sudcov pôsobiacich na súde prvého stupňa“, a zároveň, že nebol zistený ani žiadny iný z už uvedených dôvodov na taký výnimočný postup, akým je odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu.

46. Zamietnutie sťažnosti sťažovateľa pre nečinnosť okresného súdu odôvodnil krajský súd v uznesení sp. zn. 4 Ntro 1/2019 z 24. júla 2019 v podstate tým, že pri príprave hlavného pojednávania plánovaného zastupujúcou predsedníčkou senátu na 20. jún 2019 nedošlo k priet'ahom, pretože hlavné pojednávanie v uvedenom termíne sa neuskutočnilo z dôvodu ukončenia práceneschopnosti predsedu senátu, ktorý 17. júna 2019 nariadil nový termín hlavného pojednávania na 22. august 2019. Krajský súd tiež konštatoval, že hoci nezistil priet'ahy v predmetnom konaní, *„vzhľadom k tomu, že ide o väzobnú vec, zo strany súdu bude potrebné dbať o to, aby sa vo veci prednostne konalo, a aby meritórne rozhodnutie vo veci samej sa zbytočne nepredlžovalo“*.

47. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že (ani) označené uznesenia krajského súdu nemožno hodnotiť ako arbitrárne alebo svojvoľné. Krajský súd totiž svoje závery o tom, že nebol daný dôvod na delegáciu veci sťažovateľa a že v konaní v jeho veci nedošlo k priet'ahom, odôvodnil spôsobom, ktorý z ústavného hľadiska možno považovať za akceptovateľný. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pritom nie je skúmať skutkový stav v konaní pred všeobecnými súdmi a nahrádzať právne názory a rozhodnutia príslušných súdov svojimi vlastnými (m. m. napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci všeobecného súdu by bola opodstatnená len v prípade, ak by došlo k porušeniu noriem podústavného práva osobitnej ústavnej intenzity, čo však ústavný súd v súvislosti s označenými rozhodnutiami krajského súdu nezistil.

48. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že uzneseniami krajského súdu sp. zn. 4 Nto 9/2019 a sp. zn. 4 Ntro 1/2019 z 24. júla 2019 nedošlo k porušeniu sťažovateľom označených práv, a preto ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

49. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa vrátane jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. V tomto uznesení konštatované dôvody neprijateľnosti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie sú totiž vzhľadom

na podstatu námietok sťažovateľa takej povahy, že by ich nebolo možné odstrániť ani po tom, ako by ústavný súd ustanovil sťažovateľovi kvalifikovaného právneho zástupcu. Ustanovenie právneho zástupcu sťažovateľovi v posudzovanej veci by preto nebolo účelné a ani hospodárne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu